

ΓΙΑ ΠΙΩΝΕΖΙΚΑ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ

ΑΡΑ-ΣΙΜΑ-ΤΑΡΟ

Ο Αρα-Σίμα-Τάρο

Ζούσε μιά φορά σ'ε μιά απόμωρη άκτή της Ίαπωνίας ένας γέρος ψαράς με τη γυναίκα του. Είχαν έναν μοναχογιό, ένα όμορφο παληγάρι πουταν ή χαρά και τo ζαμάρι τους, και που τον έλεγαν Αρα-Σίμα-Τάρο, που στη γλώσσα των Γιαπωνέζων θά ειπή «Γιός του Νησιού». Ο Αρα-Σίμα-Τάρο ήταν επιτήδειος ναυτικός και πρώτης τάξεως ψαράς. Δεν τον έτρομαζε ούτε ο άνεμος ούτε ή τριζυμιά. Λίγοι ψαράδες τολμούσαν να ξανοιγόνται τόσο στη θάλασσα όσο ξανοιγόταν αυτός. Γι'αυτό, πολλές φορές, οι γαϊτόνοι κουνούσαν τo κεφάλι και λέγανε στους γονείς του :

— Άν έξακολουθήσει έτσι ο γιός σας, θάσθη μέρα που θά την πάθη. Εξάσας τον πάρη τότε ή θάλασσα όπως πήρε και τoσους άλλους...

Ο Αρα-Σίμα-Τάρο ζαμιά σημασία δεν έδινε σ'αυτά. Κ'επειδή ήταν πολύ λιανός κι' αξιος ναυτικός, ποτέ δεν άνησυχούσαν, όταν έλειπε στη θάλασσα, οι γονείς του.

Μιά μέρα, έζει που ο Αρα-Σίμα-Τάρο ανέβαζε τά δίχτυα του γεμάτα ψάρια, είδε, ανάμεσα σ'αυτά και μιά μικρή νεροχελώνα. Τουμάρωσαν να τή φυλάξει για να την πάη, έτσι για γούστο σπίτι του, όταν την άκουσε να μιλάει και να τού λέει :

— Καλέ μου ψαρά, ρίξε με πάλι στο νερό... Είμαι μικρή και θέλω να τήσω άκομα. Λυπήσου με, άσε με ελεύθερη, κι' έχω άγότερα θά σου δείξω την ευγνωμοσύνη μου...

Ο Αρα-Σίμα-Τάρο ήτανε καλόκαρδο παληγάρι, και λυπήθηκε τή μικρή χελώνα. Τήν πήρε λοιπόν και την ξαναπέταξε στη θάλασσα.

Πέρασαν από τότε χρόνια. Κάθε πρωί, μόλις χάραζε, ο Αρα-Σίμα-Τάρο άνοιγότανε μόνος του στο πλέαγος και ψάρευε. Μιά μέρα όμως, έζει που πήγαινε να περάσει με τή βάρκα του κάτω από τον βράχο και να μη σ'ένα λιμανάκι, σηκώθηκε δυνατός άνεμος, τούριξε τή βάρκα του άπάνω στο βράχιο, και τού την έκανε κομμάτια !..

Ο Τάρο όμως γερός κολυμβητής καθώς ήταν, μόλις βροθήκε στο νερό άρχισε να κολυμπάη για να περάσει τούς βράχους και να φτάσει στην άμμουδιά. Η Ήρα όμως άπειχε άκομα πολύ από τo μέρος όπου βρισκόταν. Ήταν άναγκασμένος να παλαίψη πολλήν ώρα με τά κήματα και νόμιζε πως ήτανε χαμένος, όταν είδε μιά μεγάλη χελώνα να πλησιάζη κοντά του και να τού λέη :

— Είμαι ή χελώνα που της χάρισες κάποτε τή ζωή. Ήρθα τώρα που κινδυνεύεις, να σε βοηθήσω και να σου δείξω έτσι την ευγνωμοσύνη μου. Η στεριά άπρηι άπό δώ που βρισκόμαστε πολύ περισσότερο άπό όσο φαντάζεσαι, και χωρίς την βοήθειά μου δε θά μπορούσες ποτέ να φτάσεις ως έζει. Ανέβα λοιπόν στη ράχη μου, κι' έχω θά σε πάω όπου θέλεις...

Ο Αρα-Σίμα-Τάρο δέχτηκε με χαρά την πρόταση της χελώνας κι' ανέβηκε άμέσως στη ράχη της. Όταν κάθισε άπάνω της, ή χελώνα του είπε πως δε θά τον ηγήσει ίσα στη στεριά, αλλά θά τον κατεβαζε πρώτα κάτω, στο βάθη της θάλασσας, για να τού δείξη τά θάματα που κρύβονται έκει.

Ο Αρα-Σίμα-Τάρο χάρηκε πολύ κι' αυτό, κι' έτσι, σε λίγο, βροθήκανε κι' οι δυο βαθείά, πολύ βαθείά, κάτω στη θάλασσα. Άπάνω άπ' τo κεφάλι τους, δε βλέπανε παρά γαλάζια νερά. Ω, τί όμορφα, τί άπαλά, τί ευχάριστα και τί γοργά που κατεβαίανε μέσ' στο πρασινωπό νερό της ήσυχης θάλασσας ! Ο Αρα-Σίμα-Τάρο κοιτάδιανε σφιχτά από τή ράχη της χελώνας, και δεν χόρταινε να βλέπη γύρω του.

Τρείς μέρες και τρείς νύχτες ταξιδεύανε έτσι, όπου τέλος ή χελώνα σταμάτησε μπροστά σ'ένα θανάσιο παλάτι, που έλαμπε άπ' τo χρυσάφι και τάσημη, με χρυσάλλα και τά διάφορα πολύτιμα πετρώδια, τά κόκκινα κοράλλια και τά όλοασπρα μαργαριτάρια. Όσο παράξενο όμως κι' άν τού φαινότανε τά έξωτερικό τού μεγάλου αυτού παλατιού, ποιά περισσότερο έντύπωση τού κανε τά έσωτερικό του, που λαμπερό δόξαζο και που τo φώτιζαν μυστηριώδη κι' άόρατα φάτα...

— Πού κι' έφρασε; ρώτησε τότε ο Αρα-Σίμα-Τάρο τή χελώνα. — Σ'έφερα, τάποκρίθηκε ή χελώνα, στο παλάτι τού Ριγγού, τού βασιλιά της θάλασσας, που όλα τά ψάρια κι' όλα τάλλα ζώα

της θάλασσας, είνε δούλοι του ταπεινού. Εγώ είμαι σκλάβο της κόρης του, της πεντάμορφης βασιλοπούλας Ότοχιμέ, που θά τή δης σε λίγο.

Ο Αρα-Σίμα Τάρο σαστισμένος καθώς ήταν' κάθισε κάπου και περίμενε...

Σε λίγο παρουσιάστηκε μπρός του, όλο έμορφα και φως ή βασιλοπούλα Ότοχιμέ. Ο Τάρο έπεσε να την προσκυνήση με κινή τον πήρε κοντά της και τούπε πως τον συμπαιώνει πολύ και πως θά τον κρατήση για πάντα μαζί της στο βάθη της θάλασσας. Ο Τάρο άνησύχησε μιά ή βασιλοπούλα τού άποσχέθηκε κι' άνταμοιβή του πως θά τον έκανε να μην γεράση και να μη χάση τή νεανική του έμορφα ποτέ...

— Δε σε φτάνει αυτό : τον ερώτησε χαμογελώντας γλυκά ή κορά της θάλασσας.

Τότε ο Αρα-Σίμα-Τάρο της είπε ναί, κι' έμεινε μαζί της στο παλάτι. Πόσον καιρό ; Αυτό όμως τώμαθε πολύ άργότερα...

Η ζωή του περνούσε και κάτω πολύ ευχάριστη, και κάθε στιγμή τού φαινότανε καλύτερη από την άλλη. Μιά μέρα όμως, ξαφνικά, ο Αρα-Σίμα-Τάρο έννοιωσε μιά μεγάλη, μιά άκατανίκητη επιθυμία να κήν να ιδή τούς γονείς του. Τότε είχε επιθυμήσει τόσο που κατάντησε μελαγχολικός και στο τέλος ή βασιλοπούλα τον ερώτησε τί είχε...

Τότε ο Αρα-Σίμα-Τάρο της είπε πόσο είχε επιθυμήσει την πατρίδα του και τούς γονείς του, και της φανέσσε πως ήθελε να φύγη. Τής άποσχέθηκε όμως πως θά έμεινε πάλι γλήγορα. Όταν τάκουσε αυτό, ή βασιλοπούλα λυπήθηκε πολύ, και γονατιστή τον παρακάλεσε να μείνη μαζί της. Ο Αρα-Σίμα-Τάρο όμως έπέμενε. Η βασιλοπούλα έβλε τά κλύματά.

— Δε θά ξανόρθης πειά κοντά μου, άν μου φύγης μιά φορά, τού είπε. Δε θά σε ξαναδώ ποτέ πειά...

Ο Αρα-Σίμα-Τάρο όμως είχε πάρει την άπόφαση να φύγη. Και της άποκρίθηκε :

— Αυτή τή φορά μόνάχα θά σ'άρισω.

Έπειτα θά γυρίσω κοντά σου και θά μείνω μαζί σου για πάντα.

Με λύπη μεγάλη κούνησε τώμορφο κεφάλι της ή βασιλοπούλα της θάλασσας και τούπε :

— Ένας τρόπος υπάρχει μόνο για να μπροθήεις νάρθης πάλι σε μένα.

— Είμαι πρόθυμος να κάνω ότι κι' άν μου πής, της άποκρίθηκε κυττάζοντάς την τρυφερά ο Αρα-Σίμα-Τάρο.

Η βασιλοπούλα δεν έμίλησε. Ήθεσε καλά πως άν μια φορά της έφυγε ο Αρα-Σίμα-Τάρο, θά τον έκανε για πάντα. Τούδωσε όμως ένα μικρό χρυσό κουτάκι, και τούπε να τo φυλάη με προσοχή όσο θάλειτε άπο κοντά της και να μην τάνοιξη ποτέ, ότι κι' άν τού θέσσης.

— Άν μπορούσες και τo κάνεις αυτό, τούπε καθώς τον άποχαρτούσε με διακυρμένη τά μάτια ή βασιλοπούλα Ότοχιμέ, θάσθη ή χελώνα μου να σε άνταμώση στην άερογιαλιά, κι' αυτή θά σε φέρη πίσω σε μένα όπως σ'έφερα και την πρώτη φορά.

Ο Αρα-Σίμα-Τάρο τίν ευχάριστης, της όρκίστηκε πως θάκουγε αυτά που τούπε έκουψε καλά τo χρυσό κουτάκι στην τσέπη του, καθάλλιξε πάλι στη ράχη της χελώνας, κι' έφυγε.

Τρείς μέρες και τρείς νύχτες κολυμπούσαν όλοένα μέσ' στη θάλασσα, όπου τέλος φτάσανε στην άερογιαλιά που ήτανε τού Αρα-Σίμα-Τάρο τo χωριό. Η χελώνα τον άποχαίρτησε τότε και τιν άρισε μόνο του.

Ο Αρα-Σίμα-Τάρο, με γοργό και χαρούμενο βήμα, προχώρησε κατά τo χωριό του. Έβλεπε τον κελπό ν' άνεβαίνη ίσα πάνω στον ήσυχο άέρα, άκουσε τά χαρούμενα ξαφανητά των μικρών παιδιών που παίζανε στους δρόμους, κι' όλα τού φαινότανε πως τον άποδεχόντουσαν.

Και όμως, κι' όλ' αυτό, κάτω έννοιωσε έξαφνα να σφιγγη την καρδιά του καθώς άνεβαινε τo μεγάλο δρόμο τού χωριού, τo δρόμο άκριβώς όπου βρισκότανε τo σπίτι του. Όλα είχαν άλλαξει άπ' τόν καιρό πουχε φύγει...

Όις οι άνθρωποι ήταν έκείνοι που γνώριζε, ούτε τά σπίτια τού χωριού ήταν έκείνα πουξες και που θυμόταν. Σε λίγο, είδε και τo δικό του σπίτι. Ναι, ναί, αυτό ήταν ! Μά σαν άλλαχμένη τού φάνηκε ή όψη του... Γιατί ; Με καρδιά που χτυπούσε δυνατά, πήγε και χτύπησε στην πόρτα. Τού άνοιξε μιά γυναίκα μεσόκοπη, άγνωστή του έντελώς. Ο Αρα-Σίμα-Τάρο τίν ερώτησε που ήταν οι γονείς του. Η γυναίκα όμως αυτή δεν ήξερε ούτε τά όνομάτ τους, και δεν άπόρθεσε τίποτα να τού πη κι' αυτούς...

Παιά άνήσυχος τώρα, έτραξε ίσα στο κοιμητήρι τού χωριού. Ήταν τo μόνο μέρος που θά μπορούσε να τού πη έκείνη πούθελε να μάθη. Έκει και μόνο, έκει θά μπορούσε επί τέλους να μάθη τί

Παρουσιάστηκε μπρός του όλη έμορφα και φως ή Βασιλοπούλα...

ΣΕΛΙΔΕΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΓΑΛΛΙΚΗΝ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΙΝ

ΟΙ ΓΑΛΛΟΙ ΕΜΙΓΚΡΕ

Μετά τίν έκρηξην τής Γαλλικής Έπαναστάσεως. Η φυγή τών Γάλλων εγένετόν. Πός ζούσαν στό έξωτερικό οι έμιγκρέ. Η φτώχεια τους. Πός κατόρθωναν να βγάζουν τάν επίβίωσίν των. Οι άριστοκράται... σαλτιμπάγκοι ! Ο μαρκήσιος... παπουτοής ! Ο ευγενής πεύνανε στό επτερέμιο τήν... άρχυδά... Μετά τήν παλινέρωσιν τών Βευρβένων. Οι τώες συμπελεμιστάι του Ναπολεόντες. Τι γράφει ο Χάινε. Οι ήρωες τής Βανδέας κλπ.

Όταν εκρηχύθη η Γαλλική Έπαναστάσις οι γάλλοι ευγενείς γιά να γλυτώσουν από τό μαχαίρι του δημίου, έφυγαν από τή Γαλλία και αυτοεξορίσθησαν σέ διάφορα γειτονικά κράτη. Ό λάος τους ώνόμασε τότε «έμιγκρέ», που θά πη πάνω-κάτω έξοριστος, πρόσφυξ, μετανάστις.

Οι περισσότεροι από τους αυτοεξοριστούς αυτούς φεύγοντες από τήν πατρίδα τους, δέν πρόφθασαν να πάρουν πολλά χρήματα μαζί τους. Και καθώς τά άζήγητά τους έδημεύθησαν από τή γαλλική κυβέρνηση, είχαν μείνει κυριολεκτικώς στους πέντε δρόμους ! Άναγκάσθησαν λοιπόν να μετερχονται χίλια δυο επαγγέλματα γιά να κερδίσουν τό φνομί τους. Άλλοι έγιναν καθηγητάι τής γαλλικής, άλλοι καθηγητάι τής ιατρικής, τής ιππασίας και άλλοι σπορ. Πολλοί όμως άπ' αυτούς διαλέξαν και επαγγέλματα έξω από τόν κόζμο τους, επαγγέλματα παράξενα. «Μιά μέρα» διηγείται σχετικώς ο Κοκτορσέ στό «Άπομνημονεύματά του» ένεφανίστη στός δρόμους του Λονδίνου ένας γέρος που ώδηγοϋσε μιά γκαμήλα, ένα παιδί μ' ένα πίσθιο στός ώμους και μιά κοπέλλα μ' ένα χαλί υπό μάλης. Η συντροφία αυτή στεκόταν στό κέντρο και στις πλατείες και διασκέδαζε τίν κόζμο μ' διάφορες άστροφασίες κι' άλλα παιχνίδια. Κατόπιν ή νέα περιέφερε τό δίσιο στός θεατάς και μάζευσε πενταροδεκάρες. Ένας γάλλος άριστοκράτης μόλις αντίκρισε τους ατοχούς αυτούς σαλτιπάγκους, έγύρισε σ' ένα Έγγλέζο και του ειπε συγνιαμένος :

— Οι άνθρωποι αυτοί ποϋγιναν σαλτιμπάγκοι γιά να βγάλουν τό φνομί τους, άνήκουν στην άριστοκρατικώτερη οικογένεια τής Βοστάνης.

Κάποιος άλλος «έμιγκρέ» πάλι ειχε προσληφθεί ως κλόουν σ' ένα ίπποδρομίο του Άρμπούτον. Μιά μέρα όμως, πρίν από τήν παράστασι, ένεφανίστη στον στίβο ο διεψυθντής

ειχε συμβη. Και ειχε δίκιο, γιάτι σε λίγο βρέθηκε μπροστά στον τόφο τών γονέων του. Κι' ή ημερομηνία ποϋτανε χαραγμένη άπάνω στού τόφου τήν πλάκα ήταν άκριβώς ή ημερομηνία που αυτός τους άφησε και πήγε στή βασιλοπούλα τής θάλασσας. Έπρεξε τότε ρώτησε τους χωριάτες κι' έμαθε πως τρακόσια χρόνια ειχαν περάσει από τήν ημέρα ποϋ-φυγε !... Τρακόσια χρόνια !...

Άπελπισμένος άπ' αύτην τήν άνακόλυπη του, ο Άρα Σίμα-Τάρο γήρισε πίσω με τήν έλπίδα πως θαύρισκε ίσως εκεί ποϋθενά κάποιον που να μπορούσε να του πη γιά τό παληά τά χρονια. Σκέφθηκε μιά στιγμή μήπως όνειρευότανε, μήπως ειχε γιάσει τά λογικά του, μήπως δέν ήταν άληθινά αυτά ποϋβλεπε. Ρώτησε πολλούς με τήν έλπίδα πως θα θυμόντουσαν να του πούνε τίποτα γιά τους δικούς του, μα δε βρέθηκε κανέναν που να ξερη τίποτα να του πη.

Και τότε ο δυστυχής κατάλαβε πως δέν έβλεπε όνειρο. Στη μεγάλη του άπελπισία, ο Άρα Σίμα-Τάρο σκέφθηκε τό κουτί που τοϋχε ώσει ή βασιλοπούλα. Ίσως, ειπε, μέσα τους να μην εινε άληθινό αυτό που μου συμβαίνει. Ίσως, να μοχχει κáναι μάγια κανέναν κακόσ μάγος ή καμιά κακή μάγισσα... Ίσως τό μικρό αυτό κουτί να περιείχε τό άμφισμακό... Και χωρίς καλά-καλά να σκεφθί τι κάνει, άσυναίσθητα σχεδόν, ο Άρα Σίμα-Τάρο τάνοιξε...

Ένας πυκνός μαυροκόκκινος καπνός άρχισε να βγαίνει τότε άπό μέσα...

Ό Άρα Σίμα-Τάρο κρατοΐσε τό άδειανό κουτί στό χέρι του, και τό κυττούσε μ' άπαρία. Και καθώς τό κυττούσε, ειδη ξαφνικά τόραΐο παλληκαριστό χέρι του να μαυρίζει, να κιτρινίζει, να ζαρώνη και ν' άδυνατεί όποιο τέλος κατάνησε τό χέρι ενός γέρον ένωτό χρονον !... Έπρεξε άμέσως σ' ένα ρυακι ποϋτρεχε εκεί δίπλα, και κυττάθηκε σ' δλοκάθαρο νερό. Ειδη τότε τό πρόσωπο του άπαράλλαχτο σάν πρόσωπο μούμιας κι' έφριξε !...

Όλότελα άπελπισμένος τώρα, ο Άρα Σίμα-Τάρο άρχισε να κατεβαίνει με νόπο τό δρόμο του χοριοϋ. Και κανέναν άπ' όσους τόν έβλεπαν δέν ήξερε πως ο γέρος αυτός δέν ήταν παρ' τ' ώμορο και γερό παλληκάρι που άνέβαινε τόν ίδιο δρόμο μιά όρα προηΐτερα... Έτσι κατόρθωσε ο δυστυχής να φτάση ως τήν άκρογιαλιά. Έκει κάθισε σε μιά πέτρα, κι' άρχισε να φωνάζη όσο δυνατότερα μπορούσε τή χελώνα...

Η χελώνα όμως δε φάνηκε. Άντί τής χελώνας, ήρθε ο Χάρος, κι' αυτός τόν έγλύτωσε γρήγορα άπ' τά βάσανά του.

Προτού όμως έσφυγήσει ο Τάρο, οι άνθρωποι που τόν ειδανε να κάθεται μόνος του σ' άκρογιαλιά και να φωνάζη τή χελώνα, προφτάσανε ν' άκούσουν από τό στόμα του τή θλιβερή ιστορία του που τήν διηγούτανε ακόμα και σήμερα στό νησιά οι γέροι γαρόδες στό παιδιά τους...

του ίπποδρομίου και έκαμε τήν έξηξή δήλωσι προς τό κοινόν :
— Κύριοι !... με λύπη μου σας αναγγέλω πως δέν θα παίξηθί σήμερα τό έργο που αναγγέλεται στό πρόγραμμα... Ο νεαρός κλόουν που ήπεδύστο τόν ρόλο τής ... άρχυδας, έφυγε ξαφνικά από τόν θίασο. Ήταν ένας νεαρός γάλλος «έμιγκρέ» και έξεστράτευσε, επί κεφαλής τών οπαδών του, έναντίον τών δημοκρατικών συμπατριωτών του !...

Τό πιο περίεργο όμως άπ' όλα εινε ότι πολλοί «έμιγκρέ» άλλων επαγγέλμα, ανάλογως τών περιστάσεων, με τή μεγαλύτερη ευκολία του κόζμου.

— Αυτό που με έκλήητε περισσότερο με τους Γάλλους—έγραφε ο Χάινε στή «Λονκία» του— εινε ή επίτηξη τήν οποία προτιμ' άπ' τό ένα επαγγέλιμα στό άλλο... Και συνεχίζει :

«... Η μητέρα μου διηγείται ότι τήν εποχή που οι γάλλοι «έμιγκρέ» κατέκλιναν τή Γερμανία, ένας άπ' αυτούς, κάποιος μαρκήσιος, έγκαιριστάθη στην πόλη όπου μέγαμε, και άνοιξε... παπουτοδικο ! Σε πολύ λίγο χρονικό διάστημα, άπέκτησε πρώτης τάξεως πελατεια, κερδίζον έπί τό πλείστον, και έδωροειτο ως ο καλύτερος κατασκευαστής γυναικείων παπουτιών ! Έργαζόταν με πολύ κέρφ, σφηνίζοντας διάφορα έΐθημα τραουδάκια... Νόμιζε πως ειχε κηρονήσει όλα τού τή παληά δόδα !...»

Μιά μέρα όμως γαλλικά δημοκρατικά ορατεύματα έπέρασαν τό Ρήνο κι' έφθασαν που τής πόλεως μας. Ο μαρκήσιος—παπουτοής ανακόσθηγε τότε να εγκαταλείψη τό παπουτοδικο του και να τό σκάση γιά τό Κασσέλ, όπου, άγε-όβιος, άνοιξε ένα... έμπορομαγαζάκι ! Δέν άργησε δε να γίνη ο... καλύτερος φάρτης του Κασσέλ, και να σγκεντώση τήν καλύτερη πελατεια !...

«...Όταν έπεσε ο Ναπολεόν και ή βασιλεία παλινορθώθη στή Γαλλία, ο πολυτεχνίτης μαρκήσιος, γέρος πλέον, έγύρισ στην πατρίδα του. Παρ' όλας δε τάς περιπετειάς του στο βάλος ειχε μείνει ο ίδιος άνθρωπος, ο έντιμος, ο έπατιόνης. Και μόλις πάτησε τό πάδι του στο «πάτιον έδαφος», ενανέστησε τό άριστοκρατικό και άβόροχο ήθος του, σάν να μην ειχε ποτέ τον χρισόθη τό τσαγαροσοφί και τήν βλόκα...»

Η ευκολία αύτη στην μεταλλαγή του επαγγέλματος, εινε φαινεται φυσικό αποτέλεσμα τής γαλλικής φιλης. Γιάτι τό ίδιο παρατήρησα και στους τώος άξιωματικούς τής Αυτοκρατορίας, μετά τήν πτώση του Ναπολεόντος. Όταν ή Κυβέρνησι των Βασιλοφρόνων τούς άπέταξε, οι γενναίοι αυτοί ορατιωτικοί, έπειδή θησαν κατωικτότατα στό έθιμικά τού έργα. Ποτέ δε θα έγράσο τήν έκκληση που ασθανόμουν κάθε φορά που έμπαινα στό γραφείο του εκδότη μου Ντελοιά, βλέποντας έναν άποιακό συνταγματόχη τής φρουράς, να τακτοποιή τά βιβλία του μαγαζιού, βοηθώμενος από διαφόρους γέρονς με πικρά λευκά μουστάκια, άποιατικούς άξιωματικούς τής γενναίας φρουράς και αυτούς !...»

Οι Γάλλοι έμιγκρέ δέν έμειναν διαρκώς στός ξένες χώρας. Είσήρχοντο τακτικά στό γαλλικό έδαφος, τό κέντρον τών βασιλοφρόνων, και πολεμούσαν μαζί με τους Βανδευοϋς, έναντίον τών δημοκρατικών στρατευμάτων.

Τά σώματα αυτά τών βασιλοφρόνων τής Βανδέας άποτελούντο από πραγματικούς ήρωας, από γιγαντομάχους. Στά «Άπομνημονεύματα» τής άριστοκρατίας κυρίας ντε Λα Ροσάλλει, ζωγραφίζεται θαυμάσια ή ψυχοσύνθεσι του στρατού αυτού τής Βανδέας. Ίδου σχετικόν σπόσασμα :

«Ο εύπατριδής κ. ντε Μπουαπρέϋ, μεταβίβς κώποτε στην Βανδέα γιά να πολεμήση έναντίον τών δημοκρατικών συναντήθηκε με μιά ομάδα άτακτων Βανδευανών, οι όποιοι έτοιμάζοντο να έπιτεθοϋν κατά τών δημοκρατικών στρατευμάτων. Ο κ. ντε Μπουαπρέϋ, ένθουσιασμένος από τήν συνάντησιν αύτή! έλαβε μέρος στή μάχη και πολεμήσε σάν λιοντάρι ! Οι δημοκρατικοί ήττήθησαν. Τήν άλλη μέρα, ο νεαρός άξιωματικός φανταζόμενος ότι οι σύντροφοί του θαποτελούσαν πρωτοποιεΐα του κυρίου σώματος τών Βανδευανών, τους άπηθύονε σχετικώς έρωτήσεις γιά να κατατοπισθί :

— Ποιόν έχετε άρχιστοράτηγο ;... — «Κανένα !» — «Αρ' χηγο ;...» — «Κανένα !» — «Σε ποιό σύνταγμα άνήγετε ;» — «Σε κανένα !» — «Τί μισθό πέρνετε ;...» — «Τίποτα !» — «Μά τά όπλα σας τέλος πάντων που τά βρίζετε ;» — «Τά πέρνοουμε μετά τήν νίκην άπ' τους έχθρούς !...»

Ο κ. Μπουαπρέϋ έμεινε κατάπληκτος. Και όμως, οι άτακτοι αυτοί, χωρίς άρχηγούς, χωρίς όπλα, χωρίς τρώφιμα, έκαμαν θαύματα ήρωισμού !...